

การประ เนิผลโครงการวิจัยที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผ่นดิน :
ศึกษา เฉพาะกรณีวิจัยทางการ เกษตร

นางสาวยุพา แบนรักษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชา เศรษฐศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-631-563-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

AN EVALUATION OF RESEARCH PROJECT FINANCED
BY GOVERNMENT BUDGET : A CASE STUDY OF
AGRICULTURAL RESEARCH

Miss Yupa Panraksa

คู่มือวิทยุโทรทัศน์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Economics
department of Economics

Graduate School
Chulalongkorn University

1955

ISBN 974-631-563-3

ยพว แบ้นรักษา : การประเมินผลโครงการวิจัยที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผ่นดิน :
ศึกษาเฉพาะกรณีวิจัยทางการเกษตร (AN EVALUATION OF RESEARCH PROJECT
FINANCED BY GOVERNMENT BUDGET : A CASE STUDY OF AGRICULTURAL
RESEARCH) อ.ที่ปรึกษา : ศ.ดร. ไกรยุทธ ธีรตยาสินนท์, อ.ที่ปรึกษาร่วม :
รศ. ไพศาล เล็กอุทัย, 88 หน้า, ISBN 974-631-563-3

วัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ การวิเคราะห์และประเมินการใช้งบประมาณที่ได้รับการ
จัดสรรสำหรับโครงการวิจัยทางการเกษตรว่า การทำวิจัยได้ผลผลิตและผลสัมฤทธิ์เพียงใด รวมทั้งศึกษา
ปัญหาและอุปสรรคในการนำผลการวิจัยทางการเกษตรไปเผยแพร่และนำไปใช้ประโยชน์

การศึกษานี้ใช้กลุ่มตัวอย่างโครงการวิจัยทางการเกษตรที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปี
งบประมาณ 2528-2529 จำนวน 414 โครงการ การเก็บข้อมูลใช้วิธีสำรวจทะเบียนรายชื่อโครงการ
วิจัยจากเอกสารของกรมวิชาการเกษตร และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
จากนักวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์โดยใช้สถิติร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า โครงการวิจัยทางการเกษตรที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณกลุ่มตัวอย่าง
สามารถผ่านการประเมินผลผลิตร้อยละ 47.34 และผ่านการประเมินผลสัมฤทธิ์ร้อยละ 27.29 ของ
โครงการทั้งหมด สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการเผยแพร่ และนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ก็คือ
การขาดงบประมาณที่ต่อเนื่อง เพื่อประยุกต์ผลการวิจัยก่อนการนำไปใช้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C360316 MAJOR ECONOMICS
KEY WORD: PROJECT RESEARCH / OUTPUT ANALYSIS

YUPA PANRAKSA : AN EVALUATION OF RESEARCH PROJECT FINANCED BY
GOVERNMENT BUDGET : A CASE STUDY OF AGRICULTURAL RESEARCH. THESIS
ADVISOR : PROF. KRAIYUHT DRIRATAYAKINANT, Ph.D. THESIS CO-ADVIROS :
ASSOC. PROF. PHAISAL LEKUTHAI, 88 pp. ISBN 974-631-563-3

The purpose of this is to analyze and evaluate the output and
outcome of the agricultural research projects financed by government budget.
The study also explores the obstacles and other problems in utilizing the
result of the research.

The samples under the investigation consisted of 414 research
project financed by government in the fiscal year 1985-1986. Data used in
the study was obtained from list of research projects of the Department of
Agricultural and the questionnaires were also used in collecting primary data
from the researchers. The percentage approach was used to analyze the data.

The result shows that the output of the agricultural research
projects was 47.34% and the outcome was 27.29% of the total sample size. It
was also found that the lack of continuous budget support is the important
problem to utilize the result of the research.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... เศรษฐศาสตร์

สาขาวิชา.....

ปีการศึกษา..... 2537

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณในกำลังใจที่ได้รับจาก ศาสตราจารย์ ดร. ไกรยุทธ ธีรยาศินี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่างๆ มาตลอด โดยเฉพาะในด้านการสร้างกระบวนการความคิด และรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอน ตลอดจนวิธีการเขียนวิทยานิพนธ์อย่างละเอียด ประกอบกับข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ของอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อันได้แก่ รองศาสตราจารย์ ไพศาล เส็กอุทัย รองศาสตราจารย์ รัตนา สายคณิต ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชลัษฏ์ อมรวัฒนา ดร. นวลน้อย ตรีรัตน์ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณทุกท่านด้วยความจริงใจ

สุดท้าย ขอขอบพระคุณ คุณพิชัย-คุณเรณู งามจิตต์เวื้อ และคุณสุชาติ อมรทัศน์สุข ที่ให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน พร้อมทั้งให้กำลังใจเป็นอันดีตลอดมา

นางสาวยุพา เป็นรักษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ฅ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ณ
บทที่	
1. บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ในการศึกษา	6
ขอบเขตการศึกษา	6
ประโยชน์จากการศึกษา	6
2. แนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวความคิด เกี่ยวกับการประ เหมินผล.....	7
- ประ เภทของการประ เหมินผล.....	7
- ลักษณะของการประ เหมินผล.....	9
แนวความคิดในการจัดสรรงบประมาณ.....	16
- หลักทั่วไปในการจัดทำงบประมาณ.....	16
- แนวทางและ เกณฑ์การพิจารณาอนุมัติงบประมาณ...	17
-แนวทางพิจารณาางงบประมาณ.....	18
- เกณฑ์พิจารณาางงบประมาณ.....	18
- ข้อควรคำนึงในการกำหนดงบประมาณรายจ่าย	21

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
การนำความรู้จากทฤษฎีและการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ไปประยุกต์ใช้ในการประ เมิ่นผล การจัดงบประมาณวิจัยทาง การ เกษตร.....	25
- การประ เมิ่นผลผลิต.....	25
- การประ เมิ่นผลสัตว์ เบื้องต้น.....	26
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล.....	28
ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง.....	29
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	31
การ เก็บรวบรวมข้อมูล.....	31
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
4. ผลการศึกษา	
การวิเคราะห์การประ เมิ่นผลผลิต.....	33
การวิเคราะห์การประ เมิ่นผลสัตว์.....	39
- การประ เมิ่นผลสัตว์ เบื้องต้นโครงการขนาด เล็ก... ..	39
- การประ เมิ่นผลสัตว์ เบื้องต้นโครงการขนาดกลาง.. ..	42
- การประ เมิ่นผลสัตว์ เบื้องต้นโครงการขนาดใหญ่... ..	44
การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการนำผลการวิจัยทางการ เกษตรไป เผยแพร่และนำไปใช้ประโยชน์.....	45

5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป	49
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย.....	55
ข้อเสนอแนะในการวิจัยขั้นต่อไป.....	56
รายการอ้างอิง.....	57
ภาคผนวก ก.....	60
ภาคผนวก ข.....	65
ประวัติผู้เขียน.....	88

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.1	แสดงงบประมาณเพื่อการวิจัยในส่วนต่าง ๆ ของปีงบประมาณ 2530-2534.....	5
2.1	แสดงผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ ของโครงการวิจัยสร้างถนน ในชนบท.....	11
4.1	แสดงผลการประเมินผลผลิตโครงการวิจัยทางการเกษตร จำแนก ตามสาขาการวิจัย และขนาดโครงการวิจัยที่ได้รับการจัดสรร งบประมาณเพื่อการวิจัยในปีงบประมาณ 2528-2529.....	36
4.2	แสดงผลการประเมินผลลัพธ์เบื้องต้นโครงการวิจัยขนาดเล็ก จำแนกตามสาขาการวิจัย.....	40
4.3	แสดงผลการประเมินผลลัพธ์เบื้องต้นโครงการวิจัยขนาดกลาง จำแนกตามสาขาการวิจัย.....	42
4.4	แสดงผลการประเมินผลลัพธ์เบื้องต้นโครงการวิจัยขนาดใหญ่ จำแนกตามสาขาการวิจัย.....	44
4.5	การแจกแจงความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค ในการนำผลการวิจัยทางการเกษตรไปเผยแพร่และนำไปใช้....	46

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
5.1	กราฟแสดงผลการประ เหมินผลผลิต	52
5.2	กราฟแสดงผลการประ เหมินผลสัมพัทธ์ เบื้องต้น	53
5.3	กราฟแสดงการประ เหมินผลโครงการวิจัยทางการ เกษตร	54

คุรุณย์วิทยทรพยากร
จุพาลงกรณัฒหาวิททยาลัย์